

عنوان مقاله:

نگاهی انتقادی به میراث صوفیه در بره گمشده راعی هوشنگ گلشیری

محل انتشار:

مجله ادبیات پارسی معاصر، دوره 13، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

نیره کنعانی - دانشجوی دکترای تخصصی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سمنان

خلاصه مقاله:

فرهنگ و سنت عرفانی در ادب فارسی، پیشینه ای به درازنای تاریخ و فرهنگ ایران زمین دارد. گزاره های این سنت عرفانی در ادبیات فارسی دوره باستان و در آموزه های آیین مهر، زروان و مزدیسنا و سپس در آثار عرفانی کلاسیک فارسی و پس از آن در ادبیات داستانی معاصر فارسی، قابل بازیابی است. ادبیات داستانی معاصر به تاثیر از فضای اجتماعی پسامدرن، شاکله و ساختار جدیدی به فرهنگ و سنت عرفانی داده است و ساختارهای کلاسیک را تغییر داده و گاه آن را به نقد کشیده است. مسئله اصلی این است که این فضای پسامدرن، چگونه توانسته ساختارهای کلاسیک عرفان را در هم بشکند و نگاه های نوی را شکل بدهد؟ همچنین چه نوع نگاهی را جایگزین آن کرده است؟ بنابراین، در این پژوهش، گزاره ها و مولفه های مربوط به فرهنگ و سنت عرفانی در یکی از آثار شاخص هوشنگ گلشیری با عنوان بره گمشده راعی، مورد واکاوی قرار گرفته است. هدف پژوهش، استخراج و تبیین عناصر مرتبط با فرهنگ و سنت عرفانی برای معرفی و شناسایی نوع نگاه معاصران به مقوله فرهنگ و سنت عرفانی است. بررسی نشان می دهد نوع نگاه انتقادی نویسنده رمان نسبت به مقوله های عرفانی در قالب معرفی دو شخصیت راعی و شیخ بدرالدین تبیین گردیده و از طریق آن، چگونگی مواجهه انسان معاصر با میراث صوفیه و بازخوردها، ارزش ها و اندیشه های مرتبط با آن معرفی و تحلیل شده است. نقد برخی از نگاه های مبتنی بر عادت در مقوله های عرفانی و دینی، نقد گزاره ها، اصطلاحات و مفاهیم عرفانی در ارتباط با صوفیان مدعی وابسته به صاحبان قدرت، وجه فلسفی و اجتماعی برخی مفاهیم مربوط به میراث صوفیه و تقابل میان زهد تعبدی با عرفان عاشقانه و ارائه الگوی جدیدی از عرفان اجتماعی، از جمله موضوعاتی است که در این پژوهش بررسی و از طریق آن، نگاه انتقادی نویسنده نهادینه شده است.

کلمات کلیدی:

ادبیات داستانی معاصر، رویکرد انتقادی، فرهنگ و سنت عرفانی، بره گمشده راعی، هوشنگ گلشیری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1916305>

